

[Hanne Reintoft.]

ring i den, skal vi sige pinlige situation, at den ikke kan afstikke en målsætning for landbrugspolitikken ud over en videreførelse af den skæbnesvangre politik, der faktisk medfører en proletarisering af landmændene. Igennem alle efterkrigsårene har de skiftende regeringer forsøgt at samle deltidslandmænd, husmænd, gårdmænd og gods-ejere i én stor fælles forening for at forbedre landbruget, men hvilke resultater er der opnået?

Der er siden 1960 givet over 10 milliarder kr. i støtte til landbruget via statstilskud og hjemmemarkedsordninger, men dette store beløb har ikke kunnet forhindre uddybningen af modsætningerne i landbruget, og disse klasse modsætninger hindrer regeringen i at ændre de bestående forhold, skønt de fra alle landbrugsorganisationernes side karakteriseres som utilfredsstillende. Godsejerne bliver rigere og de selvstændige landmænd fattigere. Procentvis er deltidslandmændenes antal steget fra 7,7 pct. i 1961 til 14,8 pct. i 1969. De selvstændige landmænd har gennem 1960erne i betydeligt omfang måtte belåne deres ejendomsværdier for at holde deres levestandard nogenlunde på samme niveau som ufaglærte arbejdere i provinsen og for at kunne magte at investere i nye maskiner. Den styrkelse af likviditeten, som landmændene har foretaget i 1960erne ved at stifte en gæld svarende til 51 pct. af handelsværdien, har fordoblet renteudgifterne; de udgør nu 24 pct. af landbrugets bruttofaktorindkomst, og det kan ikke fortsætte.

Det må erkendes, at det danske landbrug er et erhverv af aftagende betydning for landets økonomi, og at det befinder sig i en kraftig nedslidningsperiode. Tager man ikke dette op til overvejelse og handling, kommer det til at gå galt. Samtidig med et fald i antallet af landbrug fra 208.147 i 1946 til 146.211 i 1969 er de tilbageblevne landbrugsenheder stærkt nedslidte, og bygningerne er forældede. Nedgangen har næsten udelukkende ramt de mindre landbrug. 87 pct. af de nedlagte brug har været under 10 ha, mens de øvrige brugsstørrelser kun har haft en nedgang på 13 pct. Det er altså tydeligt, hvem man rammer.

De helt små og alsidige brug kan ikke klare sig i konkurrencen med de specialise-

rede landbrug, der har en meget stor omsætning pr. mand. Produktionen pr. mandstime og kapitalens forrentning spiller i dag en langt større rolle som målestok for landbrugs konkurrenceevne end det faktisk forældede arealbegreb. Den liberalisering af sammenlægningsgrænserne, der blev gennemført i 1962 og 1963 og især i 1967 har været alt for løs i linjerne.

De såkaldte bylandmænds køb af landbrugsejendomme udgør en stadig stigende andel af det totale antal ejendomshandler med landbrugsejendomme, i 1969 således 43 pct. mod 32 pct. i gennemsnit for perioden 1961-65. Ikke-landmænd betaler gennemsnitligt 12 pct. mere for landbrugsejendomme, end landmændene gør. Denne 12 pct.s overpris er medvirkende til, at hele prisniveauet stiger, skønt landbruget, som jeg nævnte, er inde i en kraftig nedslidningsperiode.

Vi ved også alle, at inflationen især rammer de unge landmænd, der ikke kan spare tilstrækkeligt med kapital op til køb af ejendomme, fordi pengenes købekraft falder med de stigende priser på fast ejendom. Derfor er det nødvendigt, at belåning af fast ejendom ud over den landbrugsmæssige værdi forbydes, og at det forbydes ikke-landmænd at købe landbrugsejendomme. Desuden må der føres særskilt regnskab for landbrug, der beskattes uafhængigt af anden indkomst eller underskud fra anden virksomhed.

Der findes intet i den danske jordlovgivning til hindring for, at et landbrug kan baseres på foderproduktion fra andre landbrug. Derfor kan jeg ikke forstå, at landboskommissionen anbefaler en udvidelse af sammenlægningsgrænserne fra 35 ha — og 70 ha, hvis der ikke er et aktuelt behov for tillægsjord til mindre landbrugsejendomme på stedet — og foreslår en fri sammenlægningsgrænse på 100 ha. Med en sådan udvidelse af sammenlægningsgrænserne vil den private ejendomsret til landbrugsejendomme ikke længere kunne opretholdes, og det må man dog have gennemtænkt fra landbrugsministerens side. De unge landmænd kan jo ikke skaffe kapital til så store brug. Vi har set, at det allerede er galt med finansieringen af de mindre brug indtil 35 ha. Det er, som jeg nævnte, dem, der bukker under.